

Dansen over engen

I 10 år har et frivilligt høslætlaug slået en eng i Gribskov med store resultater for artsrigdommen. Hvert år danner engen rammen om et billede af 25 – 35 mænd, kvinder og børn, der slår og river hø sammen og sætter hæs. Hvor blomsterrigdommen beundres og dyrelivets studeres og frokosten indtages i det fri.

Det hele startede i 1996, hvor Nydam, som engen hedder, blev slået maskinelt fordi det ca. 1 ha store område var vokset til i store stride græsser, som var ved at lukke sig helt om den sidste rest af engflora. Et kursus i engpleje med le i 1998, som foregik på engen, gav idéen til at slå engen med le fremover og Strøgårdsvang Høslætlaug opstod og har nu i 10 år slået engen. Ingen maskine har den tid været på engen. Alt gøres med håndkraft, også når det tørre hø skal slæbes ud og presses til baller. Så kommer presseningerne frem og høet slæbes ud. Andre steder i Gribskov slås mindre høenge med maskine, for at også de kan blive beriget med en større variation af arter. Der er grænser for, hvad et frivilligt laug kan overkomme.

Ved efterslættet i september møder mosekonen op før fyraften

Et blomsterflor !

Da slættet begyndte var indtrykket af engen et tæt dække af grove græsser, som vildtet ingen gang gad æde. 53 plantearter blev det til, ved en gennemgang af arealet, heraf var de 6 buske og træer. Men det kunne sagtens blive bedre, vidste det sig. I dag er der nemlig mere end dobbelt så mange arter. Og de er oven i købet fordelt over hele engen. I juni står der et lyserødt slør over engen, når trævlekronen blomstrer. Men går man tættere på, blomstrer engen også i gult, hvidt, blåt og lilla. Engen er gennem tiden blevet udvidet med randarealer, hvis flora også har udviklet sig, så der i dag er omkring 170 arter. Det er ikke et ubetydeligt antal for et areal på ca. 1,5 ha. Og med den rige flora stiger også antallet af dyr, ikke mindst smukke sommerfugle, Sct. Hansorme, padder og fugle.

Trævlekronen farver engen lyserød i juni.

Forandring fryder

Hvordan har denne forvandling været mulig? Jo – ved hårdt og kontinuerligt arbejde! I alle disse år har høslætlaugene hvert år omkring 1. juli slået engen, revet høet sammen og slæbt det tørrede hø ud. Men inden det kan ske, samles laugene for at forårsrengøre på engen. Nedfaldne grene fjernes, engafløbet kontrolleres, blade i kanten rives sammen og nogle træer i randarealerne styntes og rettes til. I september mødes laugene atter og slår da engen igen. På det tidspunkt har planterne skudt villigt og vegetationen står højt igen. Vejret i september er ikke til at tørre hø, så det slæbes ud i nyafskåret tilstand. Tungt arbejde! Grunden til hele det slid er, at det netop er fjernelsen af det høstede materiale, som giver den virkning, der skal til for at fremme artsrigdommen. Når næringsmængden på engen langsomt falder, ved at produktionen hvert år fjernes, vil de store næringskrævende planter forsvinde og de mindre blomsterplanter kan få en chance. Vegetationen bliver mindre tæt og lyset kan komme ned til bunden, hvor de spæde arter venter på at komme til. Skal de først op igennem et tykt lag af visne blade fra sidste år, når kun de kraftigste igennem. Derfor skal det væk. De planter, der tåler at blive skåret ned og kan skyde igen, vil blive favoriseret frem for de arter, der ikke kan tåle at få hovedet skåret af. På den måde ændres arts sammensætningen år for år. Ophører høslættet vil de kraftige arter ret hurtigt få fodfæste igen og overtage engen over tid.

Danser med leer

Det første høslætlaug gjorde efter sin dannelse var at producere sine egne leer, så hvert medlem har sin egen le med den længde og afstand mellem grebene, som nu passer til ham eller hende. Selv nogle af børnene fik deres egen le, som de godt nok nu er vokset fra. Og så skulle kunsten at danse over engen læres. Det kræver lidt teknik at slå med le. Et specielt sving i hoften, eftergivne knæ og en ret ryg er en forudsætning for ikke, at blive træt efter 10 minutter. Og så skal leen glide tilbage over det nyslåede græs, for at sikre at leen skær så lavt som muligt ved næste tag og ikke efterlader totter, som gør det svært at rive høet sammen. Teknikken i laugene er steget markant gennem årene, så det færdige resultat er blevet smukkere, men slættet går også væsentlig hurtigere.

Der skal mange hænder til for at få hele engen høstet og sætte hæs

Velkommen på engen

Som nævnt kan Strøgårdsvang Høslætlaug fejre 10 års jubilæum i år og det gøres bl.a. ved en helt speciel begivenhed. Fra den 3. – 5. juli afholdes Danmarks første Le-festival ved Toggerup Enghave i Gribskov. Det indebærer 2 kursusdage, i alt hvad der har med leslåning at gøre. Både teknik og redskaber, men også erfaringer med metoder og resultater. Og hertil er der særindbudt canadiske instruktører. Fredag 4. juli syder Enghaven af aktiviteter. Denne dag er alle, børn som voksne, velkomne til at komme forbi og prøve at slå med le, sætte hæs og få en guided tur rundt til de nærliggende enge, for at se og høre om, hvad naturplejen kan udrette. Du kan også opleve canadisk opvisning, kulsvidning og få høslættets historie, se de smukke engplanter, mens spillemandsmusik gir´ en stemning af gamle dage. Der er åben på engen mellem kl. 10 og 16. Og hvordan finder du så derud: <http://www.skovog-natur.dk/Lokalt/Nordsjaelland>

Anne Johannisson
Skov- og Naturstyrelsen, Nordsjælland